

Rodzic pierwszym doradcą / Pomagam mojemu dziecku wybrać zawód i szkołę ponadgimnazjalną

Poradnik dla rodziców uczniów 2 i 3 klasy gimnazjum

Kto i co wpływa na decyzje uczniów?

Rodzicu – czy zastanawiałeś się nad tym, kto ma największy wpływ na edukacyjne i zawodowe wybory twojego dziecka? O wyborze szkoły i zawodu uczeń oczywiście może zdecydować samodzielnie. Zdarza się jednak, że wyboru dokona pod wpływem innych osób, sytuacji, czy też okoliczności.

Wyniki badań jednoznacznie wskazują na Was – Rodziców – jako osoby znaczące, które są autorytetem także w sytuacji kształtowania przyszłej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

Warto zatem wykorzystać ten kredyt zaufania udzielony przez dzieci i potraktować jako inwestycję w ich przyszłą karierę.

Czy rodzice mogą być doradcami?

Rodzicu – jak pokazują badania, to Ty masz największy wpływ na podejmowanie decyzji przez Twoje dziecko. Jesteś pierwszym doradcą swojego nastolatka w przeróżnych sprawach dnia codziennego, zatem spróbuj także wesprzeć go w wyborze szkoły ponadgimnazjalnej i zawodu.

Poznaj swoje dziecko i pomóż mu odkryć jego możliwości.

Kluczem do podjęcia decyzji o wyborze szkoły ponadgimnazjalnej i zawodu jest poznanie samego siebie tzn. tego, co nas interesuje, jakie mamy talenty, umiejętności, cechy charakteru itd. Warto poświęcić czas na zebranie informacji o możliwościach dziecka.

O czym rozmawiać?

Zainteresowania

Nastolatek czerpie informacje o sobie od rówieśników, nauczycieli i swoich bliskich.

A czym interesuje się Twój syn/Twoja córka?

Zdolności

Jakie zdolności ma Twój syn/Twoja córka

Umiejętności

Można zastanawiać się nad tym, co dziecko umie robić

Wartości

Jakie wartości są ważne dla Twojego syna/Twojej córki?

Temperament

Jaki temperament ma Twój syn/Twoja córka

Cechy charakteru

A jaki charakter ma Twój syn/Twoja córka?

Możliwości intelektualne

- ▶ Jak radzi sobie z nauką?
- ▶ Jakie ma oceny?
- ▶ Jakie ma zasoby wiedzy i umiejętności?

Stan zdrowia

Czy nie ma przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania danego zawodu?

Co warto wiedzieć o zawodach?

Poszukiwanie wiadomości o zawodach jest bardzo ważnym krokiem w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych. Ryzykowne jest wybieranie zawodu bez rzetelnej, aktualnej i wyczerpującej informacji o nim.

Źródła informacji o zawodach

Aby mieć aktualną, rzetelną i wiarygodną wiedzę o zawodach, warto sięgnąć do profesjonalnych źródeł informacji zawodowej. Znajdziemy w nich opisy poszczególnych zadań zawodowych, warunków pracy w danym zawodzie oraz kompetencji, jakie są wymagane, do jego wykonywania.

Istnieje wiele źródeł informacji o zawodach

Dobrymi przykładami takich materiałów są:

▶ **Informatory i przewodniki po zawodach**, np.: *Przewodnik po zawodach* wydany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej lub *Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego*.

Szkoły ponadgimnazjalne. Co warto o nich wiedzieć?

Kolejnym ważnym krokiem w budowaniu kariery zawodowej jest wybór szkoły, a w zasadzie zaplanowanie ścieżki edukacyjnej umożliwiającej zdobycie kwalifikacji do wymarzonego zawodu. Wybór szkoły ponadgimnazjalnej przez nastolatka może być trudnym zadaniem, ale oczywiście możliwym do zrealizowania, szczególnie wtedy, kiedy uzyska on wsparcie rodziców. Warto zdobyć jak najwięcej informacji o różnych typach szkół i możliwościach, jakie oferują. Taka wiedza zdecydowanie ułatwi podjęcie wspólnej decyzji. A zatem drogi Rodzicu poniżej przedstawiamy typy szkół, które można wziąć pod uwagę przy wspólnym planowaniu ścieżki edukacyjnej dziecka.

Typy szkół ponadgimnazjalnych

Absolwent gimnazjum ma do wyboru trzy typy szkół: liceum ogólnokształcące, technikum lub szkołę zawodową

Podstawowe informacje o liceum ogólnokształcącym:

- Nauka trwa 3 lata.
- W pierwszej klasie liceum uczniowie będą uczyć się wszystkich przedmiotów na poziomie podstawowym, kontynuując edukację rozpoczętą w szkole podstawowej.
- W drugiej i trzeciej klasie liceum wszyscy uczniowie będą nadal obowiązkowo uczyć się języka polskiego, matematyki i dwóch języków obcych. Obowiązkowe będą też zajęcia z wychowania fizycznego.
- W liceum ogólnokształcącym uczeń będzie miał obowiązek wyboru od 2 do 4 spośród proponowanych przez szkołę przedmiotów, ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym.
- Zgodnie z nową podstawą programową kształcenia ogólnego w liceum ogólnokształcącym przedmioty obowiązkowe mogą być nauczane na poziomie podstawowym lub rozszerzonym:
- Tylko w zakresie podstawowym – przedmioty: wiedza o kulturze, przedsiębiorczość, wychowanie fizyczne i edukacja dla bezpieczeństwa,
- W zakresie podstawowym i w zakresie rozszerzonym:
  - język polski, język obcy nowożytny, język mniejszości narodowej lub etnicznej, język regionalny, matematyka; uczeń realizuje poziom podstawowy lub rozszerzony (wymagania dla zakresu rozszerzonego obejmują także wszystkie wymagania szczegółowe dla poziomu podstawowego),
  - historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, fizyka, informatyka; uczeń obowiązkowo realizuje poziom podstawowy (poziom rozszerzony stanowi kontynuację nauczania danego przedmiotu na poziomie podstawowym).
- Przedmioty, które mogą być realizowane tylko na poziomie rozszerzonym: historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna, filozofia.

Podstawowe informacje o technikum:

- Nauka w technikum trwa 4 lata.
- Uczeń wybiera zawód z oferty szkoły ponadgimnazjalnej.
- Od 1 września 2012 kształcenie ogólne w technikum jest realizowane w takim samym zakresie jak w liceum ogólnokształcącym. Przedmioty ogólnokształcące są realizowane na poziomie podstawowym oraz w zakresie rozszerzonym.
- W technikum uczeń będzie miał obowiązek wyboru 2 przedmiotów spośród proponowanych przez szkołę przedmiotów ujętych w podstawie programowej na poziomie rozszerzonym, związanych z kształceniem w określonym zawodzie.
- Jednym z tych przedmiotów musi być: **matematyka, biologia, geografia, fizyka lub chemia**.
- Uczeń, który realizuje na poziomie rozszerzonym:
- przedmiot historia i jeden z przedmiotów: geografia, biologia, chemia lub fizyka, jest obowiązany realizować przedmiot uzupełniający ekonomia w praktyce,

- przedmioty: historia i matematyka, jest obowiązany realizować przedmiot uzupełniający przyroda.
- Od 2012 roku zmiany zostały wprowadzone także w zakresie przygotowania do zawodu.
- W technikach, podobnie jak w zasadniczej szkole zawodowej, w zawodach wyodrębniono kwalifikacje. Ich liczba zależy od zawodu – na poziomie technikum są to najczęściej zawody z dwiema lub trzema kwalifikacjami.
- W trakcie nauki w technikum uczeń odbywa praktyki zawodowe.
- W trakcie nauki w technikum uczeń zdaje egzaminy zawodowe. Jeden, dwa lub trzy – w zależności od liczby kwalifikacji. Po każdym zdanym egzaminie uczeń otrzymuje świadectwo kwalifikacyjne. Gdy zda wszystkie egzaminy i ukończy szkołę, otrzymuje dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Podstawowe informacje o zasadniczej szkole zawodowej:

- Nauka w zasadniczej szkole zawodowej trwa 3 lata.
- Uczeń wybiera zawód z oferty szkoły ponadgimnazjalnej.
- W zawodach wyodrębniono kwalifikacje. W zależności od zawodu ich liczba jest różna.
- W trakcie nauki w ZSZ uczeń zdaje egzaminy zawodowe – jeden, dwa lub trzy – w zależności od liczby kwalifikacji. Po każdym zdanym egzaminie uczeń otrzymuje świadectwo kwalifikacyjne. Gdy zda wszystkie egzaminy i ukończy szkołę, otrzymuje dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe.
- Praktyczna nauka zawodu może odbywać się u pracodawcy, w centrach kształcenia praktycznego lub w warsztatach szkolnych.
- Uczeń może uzupełnić wykształcenie średnie, wybierając liceum ogólnokształcące dla dorosłych. Naukę w liceum dla dorosłych absolwent ZSZ może rozpocząć od drugiej klasy.
- Absolwent ZSZ może uzyskać tytuł technika, uzupełniając brakujące kwalifikacje zawodowe na kwalifikacyjnych kursach zawodowych oraz uzupełniając poziom wykształcenia ogólnego w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych lub przystępując do egzaminu eksternistycznego z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych. Po spełnieniu tych warunków uczeń otrzymuje dyplom technika, a po zdaniu matury może kontynuować naukę na studiach wyższych.

Źródła informacji o szkołach ponadgimnazjalnych

Informacji o szkołach ponadgimnazjalnych rodzice mogą szukać razem z dziećmi.

Warto zajrzeć na wybrane strony internetowe:

- ▶ www.men.gov.pl
- ▶ www.koweziu.edu.pl
- ▶ www.ore.edu.pl
- ▶ www.kuratorium.krakow.pl/ (<http://informator-krakow-kuratorium.pl/wyszukiwarka/>)
- ▶ WWW szkół ponadgimnazjalnych

Różne drogi prowadzące do zdobycia zawodu

Do zawodu mogą prowadzić różne drogi. Warto z dzieckiem wybrać optymalną. Warto dokonać takiego wyboru szkoły, który będzie sprzyjał rozwojowi jego zainteresowań.